

Najjači Indijanac na svijetu

U izdanju Filozofskog fakulteta 2009. godine objavljen je prevod zbirke pripovjedaka *Najjači Indijanac na svijetu* savremenog američkog pisca Šermana Aleksija (Sherman Alexie, *The Toughest Indian in the World*, 2000). Ovo izdanje finansijski je pomoglo Ministarstvo kulture, medija i sporta Republike Crne Gore.

Ovo izdanje svjedoči o raznovrsnosti prevodilačkih aktivnosti na Filozofskom fakultetu. Knjigu je priredila doc. dr Marija Knežević, a u prevođenju su učestvovali mlade kolege sa Studijskog programa za engleski jezik i književnost – Vanja Vukićević, Anica Bulatović, Jovana Đurčević, Aleksandra Burić, Aleksandra Kosović, Mira Grebović, Milija Božović, Ivana Vavić i Gordana Žugić.

Iz "Predgovora"

Šerman Aleksi rođen je 1966. godine u rezervatu indijanskog plemena Spokane u državi Vašington. Ovaj politički prostor postao je okosnica života i identiteta kako ljudi koji su svakodnevno okruživali mladog pisca tako i onih koje će sam književno oblikovati. Njegov prvi susret s literaturom odigrao se u skromnim životnim uslovima rezervata uz oca koji je svoju neveliku zaradu rado trošio na knjige. Kažu da je iz ljubavi prema ocu sin počeo čitati klasike sa svega pet godina života. Iako ga je ovaj hobi učinio metom pošalica među djecom iz rezervata, ljubav prema knjizi obezbijedila mu je stipendiju za studije najprije medicine a onda književnosti na Državnom univerzitetu u Vašingtonu.

Na studijama počinje Aleksijevo književno stvaranje. Već se naslovima njegovih ranih radova, kao što je zbirka pjesama *Postaću konjokradica (I Would Steal Horses)*, najavljuje njegova središnja tema – borba protiv političke dominacije bijelog čovjeka, sa jedne, ali i društvene rezignacije njegovih ljudi, sa druge strane. Kulturna hrabrost i pronicljivost, ali, najviše od svega, književna vrlina čine Aleksijevo pismo vinovnikom prestižnih nagrada, ali odvođe pisca i u svijet filma. Njegova pripovijetka „Šta znači kada kažeš Finiks, Arizona“ (*This is What it Means to Say Phoenix, Arizona*) postaje scenario za film *Dimni signali (Smoke Signals, 1998)*, koji se zbog „afirmacije najvećih vrijednosti ljudskog duha“ penje u vrhove američke kinematografije. Za to vrijeme, Aleksi dobija profesuru na Univerzitetu u Vašingtonu, kao predavač Američkih etničkih studija, dok su ga Univerzitet u Sijetlu i Kolumbija koledž u Čikagu odlikovali titulom počasnog doktora.

Aleksiju slava znači mogućnost borbe za kulturni i politički identitet onih ljudi koji su, kako on smatra, u zamci nečije tuđe ideje o tome šta znači biti Indijanac. „Postoji toliko ideja o Indijancima, od kojih nijednu nijesu stvorili Indijanci“, protivi se on „situaciji u kojoj kolonizator uvijek definiše kolonizovanog.“ Zbog toga što se za njega književnost ravna sa bijesom i maštom, zadatak umjetnika uvijek je bio da bude „glasani, poetičan, surov i nepodoban“. ...